

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

เอกสารรับฟังความคิดเห็น

(ร่าง) หลักเกณฑ์ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงิน
และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

สายนโยบายสถาบันการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย
มิถุนายน 2565

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. /256X

เรื่อง ธรรมนูญของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

1. เหตุผลในการออกประกาศ

การกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือการมีธรรมาภิบาลที่ดี (good corporate governance) เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินทำหน้าที่ตัวกลางทางการเงินในระบบเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน และดูแลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียโดยเฉพาะผู้ฝากเงิน และลูกค้า ตลอดจนผู้ถือหุ้นได้อย่างเหมาะสม องค์ประกอบสำคัญของการมีธรรมาภิบาลที่ดี คือ การที่สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และทำหน้าที่ในการกำกับดูแลและบริหารจัดการงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส รวมทั้ง การมีกลไกที่สนับสนุนการกำกับดูแลการปฏิบัติงานและการควบคุมภายในของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีประสิทธิผลและเท่าทันความเสี่ยง

การปรับปรุงหลักเกณฑ์ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินในครั้งนี้ มีสาระสำคัญ คือ จัดหมวดหมู่ของหลักเกณฑ์ด้านธรรมาภิบาลและรวมหลักเกณฑ์สำหรับสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินไว้ในฉบับเดียวกัน ปรับหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน และมีความยืดหยุ่นมากขึ้นโดยใช้หลักการเป็นที่ตั้ง (principle-based) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ตลอดจนสื่อสารและสร้างความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่คณะกรรมการที่แตกต่างจากผู้บริหารระดับสูง รวมทั้ง เพิ่มเติมนโยบายเปิดเผยข้อมูลด้านธรรมาภิบาลเพื่อสนับสนุนให้กลไกตลาดมีส่วนช่วยในการกำกับดูแลมากขึ้น ทั้งนี้ ประกาศฉบับนี้เป็นประกาศหลักในชุดประกาศที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลธรรมาภิบาลที่สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินต้องถือปฏิบัติ

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 24 (4) ถึงมาตรา 24 (6) มาตรา 24 (7) (ข) มาตรา 24 (8) ถึงมาตรา 24 (10) มาตรา 25 มาตรา 26 มาตรา 27 มาตรา 39 (5) มาตรา 41 วรรค 3 (3) มาตรา 57 มาตรา 71 และมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทย ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ประกาศหรือหนังสือเวียนที่ยกเลิก

3.1 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 10/2561 เรื่อง ธรรมนูญของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2561

3.2 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 17/2561 เรื่อง ธรรมนูญของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2561

3.3 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 12/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2561 ข้อ 5.2 ข้อ 5.7.4 (1) และข้อ 6.2 (2) – (4)

3.4 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 18/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2561

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับ

4.1 สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4.2 บริษัทแม่ และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงินทุกแห่งในกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“กลุ่มธุรกิจ” หมายความว่า

(1) กลุ่มของบริษัทที่ประกอบด้วยบริษัทแม่ บริษัทลูก หรือบริษัทร่วม

(2) กลุ่มของบริษัทที่อยู่ภายใต้อำนาจควบคุมกิจการของบุคคลเดียวกัน

“กลุ่มธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า กลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

“บริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า บริษัทลูกในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

“บริษัทลูกในกลุ่ม solo consolidation” หมายความว่า บริษัทลูกในกลุ่ม solo consolidation ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

“กรรมการ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการสถาบันการเงินหรือบริษัท แล้วแต่กรณี

“กรรมการที่เป็นผู้บริหาร” หมายความว่า

(1) กรรมการที่ทำหน้าที่บริหารงานในตำแหน่งผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(2) กรรมการที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในการบริหารงานใด ๆ เยี่ยงผู้บริหาร และให้หมายความรวมถึงกรรมการที่เป็นสมาชิกของคณะกรรมการบริหาร (executive committee)¹

(3) กรรมการที่มีอำนาจลงนามผูกพัน เว้นแต่เป็นการลงนามผูกพันตามรายการที่คณะกรรมการมีมติอนุมัติไว้แล้วเป็นรายกรณี และเป็นการลงนามร่วมกับกรรมการรายอื่น

“กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร” หมายความว่า กรรมการที่ไม่ใช่กรรมการที่เป็นผู้บริหาร

“กรรมการอิสระ” หมายความว่า กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารซึ่งมีคุณสมบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

“ที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน” หมายความว่า บุคคลที่เป็นที่ปรึกษาของสถาบันการเงินหรือบุคคลที่อาจทำหน้าที่เปรียบเสมือนกรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ หรือผู้ช่วยผู้จัดการ แต่เพียงใช้ชื่อว่าเป็นที่ปรึกษาเท่านั้น รวมไปถึงบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าว แต่เรียกชื่ออย่างอื่นด้วย อย่างไรก็ตาม ไม่รวมถึงบุคคลที่รับจ้างทำงานให้แก่สถาบันการเงิน โดยมีลักษณะของงานที่ใช้ความรู้ความสามารถพิเศษด้านเทคนิคหรือใช้ความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น ที่ปรึกษางานบัญชี ที่ปรึกษากฎหมาย ที่ปรึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ปรึกษาด้านภาษี ที่ปรึกษาด้านภาษา ที่ปรึกษาด้านการสื่อสารองค์กร ที่ปรึกษาด้านประกันภัย ที่ปรึกษา

¹ คณะกรรมการบริหาร (executive committee) ในที่นี้ หมายความว่า คณะกรรมการบริหารเฉพาะในระดับบริหารจัดการ (management level)

ด้านแบบจำลองเชิงปริมาณขั้นสูง เป็นต้น สำหรับกรณีบริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงินให้หมายถึงบุคคลที่มีลักษณะหน้าที่ในทำนองเดียวกับที่ปรึกษาของสถาบันการเงินข้างต้น

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ และที่ปรึกษาของสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เสมือนผู้จัดการ รองผู้จัดการ หรือผู้ช่วยผู้จัดการ แต่เพียงใช้ชื่อว่าเป็นที่ปรึกษาเท่านั้น หรือผู้ที่มีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับกรณีบริษัทแม่ของสถาบันการเงินให้หมายถึงบุคคลที่มีลักษณะหน้าที่ในทำนองเดียวกับผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินข้างต้น

5.2 หลักการ

องค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีธรรมาภิบาลที่ดีประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ (1) กรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการมีคุณสมบัติที่เหมาะสมและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด (2) คณะกรรมการสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบที่เหมาะสมกับขนาด ลักษณะการดำเนินธุรกิจ ความซับซ้อนของธุรกิจ และความเสี่ยง (3) คณะกรรมการชุดย่อยและผู้บริหารระดับสูงสามารถสนับสนุนการทำหน้าที่ของคณะกรรมการสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน รวมทั้งสามารถดำเนินการให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่กำหนดได้ และ (4) กลไกการกำกับดูแลกิจการของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีความเข้มแข็ง

ทั้งนี้ ประกาศฉบับนี้เป็นประกาศหลักในชุดประกาศที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลธรรมาภิบาลและมีประกาศย่อยอีก 4 ฉบับ ที่สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินต้องถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน

(2) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการสถาบันการเงิน และบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

(3) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุดย่อยและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงิน และบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

(4) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกลไกการกำกับดูแลกิจการของสถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

อนึ่ง ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยตาม (1) ได้ออกและมีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2564 สำหรับประกาศตาม (2) – (4) ออกและใช้บังคับพร้อมกับประกาศฉบับนี้

5.3 ธรรมชาติของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

การกำกับดูแลธรรมชาติของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีองค์ประกอบ 4 เรื่อง ดังนี้

5.3.1 คุณสมบัติ และการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษา

กรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ กำหนดทิศทางและติดตามดูแลการดำเนินงานธุรกิจของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน หากบุคคล ที่จะดำรงตำแหน่งดังกล่าวขาดความรู้ ความสามารถ หรือขาดความซื่อสัตย์สุจริต อาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนิน ธุรกิจและเกิดความเสียหายต่อสถาบันการเงิน ดังนั้น พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 มาตรา 24 (1) – (9) จึงกำหนดลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งดังกล่าว และธนาคารแห่ง ประเทศไทยจึงกำหนดลักษณะต้องห้ามเพิ่มเติม รวมทั้ง กำหนดให้การแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และผู้บริหารใน ตำแหน่งสูงสุดของบริษัทลูกในกลุ่ม solo consolidation จะต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่ง ประเทศไทยก่อน ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตาม **ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน**

5.3.2 คณะกรรมการสถาบันการเงินและคณะกรรมการบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

คณะกรรมการสถาบันการเงินและคณะกรรมการบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการกำหนดทิศทางและดูแลการดำเนินงานธุรกิจของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ดังนั้น คณะกรรมการสถาบันการเงินและคณะกรรมการบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินควรปฏิบัติหน้าที่และองค์ประกอบที่เหมาะสมกับขนาด ความซับซ้อน ลักษณะธุรกิจ และความเสี่ยง รวมทั้งกลยุทธ์และการดำเนินงานในระยะยาวของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตาม **ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน**

5.3.3 คณะกรรมการชด้อยและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงิน และบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

คณะกรรมการชด้อยมีหน้าที่สนับสนุนการทำหน้าที่ของคณะกรรมการสถาบันการเงินและคณะกรรมการบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินให้สามารถปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งติดตามกำกับดูแลการดำเนินงานของสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินให้เป็นไปตามนโยบายและกลยุทธ์ที่กำหนดภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดีได้อย่างทั่วถึง ขณะที่ผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่ดำเนินการให้สถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินบรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนดไว้ ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการชด้อย รวมทั้งกำหนดหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูง โดยให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตาม **ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยคณะกรรมการชด้อยและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงิน และบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน**

5.3.4 กลไกการกำกับดูแลกิจการของสถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

กลไกการกำกับดูแลกิจการเป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีความระมัดระวัง รอบคอบ เข้มแข็ง เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินเติบโตได้อย่างมั่นคง ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับกลไกการกำกับดูแล โดยเฉพาะในเรื่องการมีการควบคุมภายในที่เข้มแข็ง มีกรอบการกำกับดูแลความเสี่ยงที่ดี มีโครงสร้างค่าตอบแทนที่สะท้อนความเสี่ยงและความมั่นคงในระยะยาว และมีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส โดยให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตาม **ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกลไกการกำกับดูแลกิจการของสถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน**

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

7. กำหนดการรับฟังความคิดเห็น

ธนาคารแห่งประเทศไทยเปิดฟังรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างหลักเกณฑ์ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2565 จนถึงวันที่ 22 กรกฎาคม 2565

ทั้งนี้ หากท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โปรดส่งแบบแสดงความคิดเห็นกลับมายังงานธรรมาภิบาล 1 และงานธรรมาภิบาล 2 ผ่านทาง Email: CG1-RPD2@bot.or.th และ CG2-RPD2@bot.or.th

ผู้ประสานงาน:

งานธรรมาภิบาล 1

ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2

สายนโยบายสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 6875, 0 2283 5828, 0 2283 6287

